

Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 48 / 2019

VD/2610/03.01.02.01/2019

ML/HN/PJ

Hakija on 10.5.2019 toimittanut Vantaan kaupungille vaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 48 / 2019 oikaisemista.

Alun perin hakija on 14.3.2019 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen, koska hakijan lapselta katosi Adidas Ultraboost merkkiset kengät koulupäivän aikana, 4.3.2019. Hakija vaatii kenkien korvaamista yhteensä 179 euroa.

Vahinkorahaston asiamies on 30.4.2019 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että hakijan lapsen kenkien häviäminen ei ole johtunut Ylästön koulun henkilökunnan tuottamuksesta.

Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle kadonneen kengän kustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Hakija on esittänyt oikaisuvaatimuksen perustelut seuraavin perusteluin;

Vahinkorahaston asiamiehen esittämä perustelu korvaamatta jättämiselle on kestämaton.

Esitetyssä selvityksessä selkeästi on selvitetty aiheutunut vahinko ja sen määrä. Koulupäivän aikana lapselta on varastettu edellisenä päivänä ostetut, 179 euron arvoiset kengät. Kengät eivät ole kadonneet, sillä ne ovat hävinneet oppitunnin aikana koulun naulakosta. Varkaus on tapahtunut aikana, jolloin oppilaalle ei ole ollut mahdollisuutta valvoa tai käsitellä nyt puheena olevaa omaisuutta, vaan ne on oikeudettomasti otettu paikasta, jonka koulu on osoittanut kyseisen kaltaisten varusteiden säilyttämistä varten koulupäivien aikana.

Oleellinen kysymys asiassa on koulun tuottamus. Koulu ensinnäkin velvoittaa oppilaitaan riisumaan kengät sisällä tapahtuvan opetuksen ajaksi. Kengille on osoitettu paikka, jonne oppilaat ovat ne velvollisia jättämään oppituntien ajaksi. Paikka ei kuitenkaan ole sellainen, että oppilaalla olisi itsellään mahdollisuus valvoa omaisuuttaan oppitunnin aikana. Kuten "Oppilaan oikeuden Suomessa" toteaa otsikon "koulun vastuu oppilaan omaisuudesta" alla:

"Sinun on voitava luottaa siihen, että vaatteesi, kännykkäsi, soittimesi, urheiluvaatteesi ja muut vastaavat tavarat eivät koulussa katoa, mene rikki tai vahingoitu. Koulun tulee järjestää tiloja, joihin voit jättää päälläsvaatteesi, urheiluvarusteesi ja muun omaisuutesi. Tilan on oltava valvottu. "

(https://www.opike.fi/files/products/product_434/Oppilaan_oikeudet.pdf).

Koulun tuottamus ilmeneekin juuri siinä, ettei se ole asianmukaisesti järjestänyt oppilaan omaisuuden valvontaa. Vastuu ei poistu sillä, että koulu on laiminlyönyt velvollisuutensa nimetä vastuun nimenomaisesti kenellekään yksittäisille henkilöille. Tämä päinvastoin osoittaa lievää vakavampaa tuottamusta oppilaan oikeuksien turvaamisesta ja koulun velvollisuuksien asianmukaisesta täyttämisestä. Koulu on järjestänyt kameravalvonnan, mutta se ei ole asianmukaisella tasolla, eikä se poista koulun vastuuta oppilaan omaisuudesta koulupäivien aikana. Järjestelyn puutteellisuutta osoittaa se, ettei asiaa ole pystytty selvittämään kameravalvonnan perusteella. Näin ollen järjestetty kameravalvonta ei täytä

sille asetettuja vaatimuksia, eikä se siten turvaa oppilaan oikeuksia tai poista koulun vastuuta oppilaiden omaisuudesta koulutuntien aikana. Muunlainen tulkinta olisi oppilaan oikeusturvan kannalta täysin kestämaton.

Koulun rehtorin vastuulle kuuluvat mm. koulun henkilöstöasiat, opetuksen järjestäminen sekä koulukiinteistöön liittyvät asiat. Näin ollen, jos rehtori ei ole delegoinut hänelle asetettua vastuuta opetuksen järjestämisestä sekä kiinteistön turvallisuudesta toiselle, on vastuu kiinteistössä tapahtuneesta varkaudesta, oppilaan omaisuuden valvonnasta koulukiinteistössä sekä oppilaan oikeuksien toteutumisesta koulupäivän aikana aina rehtorilla. Mikäli rehtori on delegoinut vastuun jollekin toiselle, vastuu voi lisäksi olla tällä toisella henkilöillä. Tässä nimenomaisessa tapauksessa vastuun delegointi ei ole vahingon uhrille selvinnyt. Delegointikaan ei poista rehtorin vastuuta, sillä koulun rehtori on aina valvontavastuussa ja virkamiehenä häntä sitovat mm. rikoslain, vahingonkorvauslain ja perusopetuslain säännökset.

Varkauden tapahduttua oppilaan vanhemmat esittivät rehtorille toiveen, että koulu lähettäisi oppilaiden vanhemmille Wilmassa viestin, jossa kerrottaisiin tapahtuneesta ja pyydetäisiin tarkistamaan, onko kotiin ilmestynyt ylimääräisiä lenkkitosseja. Viesti lähetettiin kaksi päivää ja useampi pyyntökerta myöhemmin, ja viestissä annettiin ymmärtää oppilaan hukanneen kengät. Vasta oppilaan vanhempien oman selvitystyön perusteella kävi ilmi, että koulussa on valvontakamerat ja että varkaus on saattanut tallentua valvontakameran nauhalle. Oppilaan vanhemmat esittivät pyynnön, että koulu katsoisi läpi valvontakameran nauhat ja mahdollisesti puhuttaisi nauhalla näkyviä henkilöitä kenkiin liittyen. Rehtori kieltäytyi katsomasta nauhoja läpi. Vanhempien oman selvitystyön edetessä oppilaan vanhemmille selvisi, että valvontakameran kuvanauhat katoavat. Vanhemmat esittivät uudelleen pyynnön nauhojen läpikäyntiin tai edes säilyttämiseen, mutta rehtori kieltäytyi. Tässä vaiheessa oppilaan vanhemmat tekivät asiasta rikosilmoituksen. Vasta rikosilmoituksen tekemisen jälkeen rehtori suostui katsomaan valvontakameran nauhat läpi ja puhuttamaan nauhalla näkyviä henkilöitä.

Rehtorin toiminta asian selvittämisessä ei ole ollut omiaan edistämään asian selviämistä. Erityisesti koska vastuu oppilaan omaisuudesta on tässä tapauksessa ollut koululla, olisi rehtorin tullut aktiivisesti edesauttaa asian selvittämistä. Tässä tapauksessa näin ei ole kuitenkaan toimittu. Näin ollen rehtorin toiminta on vähintäänkin tuottamuksellisesti vaikeuttanut asian selviämistä ja siten edesauttanut vahingon syntymistä. Irtaimen omaisuuden varkauden selvittämisen aloittaminen lähes kaksi viikkoa tapahtuneen jälkeen, harvoin johtaa enää onnistuneeseen lopputulokseen.

Vahinkorahaston asiamies toteaa, että vahingonkorvauslain mukaan yleinen lähtökohta kaiken vahingonaiheuttamisen kohdalla on tahalliseen tai tuottamukselliseen vahingon aiheuttamiseen perustuva korvausvastuu. Korvausvastuu syntyy seuraamuksena yleisen huolellisuusvelvoitteen rikkomisesta.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuus perustuu useimmissa tapauksissa ns. isännänvastuuseen. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut. Kouluissa normaali käytäntö on se, että ulkovaatteet ja jalkineet jätetään luokan ulkopuolelle naulakkaan. Korvausvaatimuksen eikä koulusta saadun selvityksen mukaan käy ilmi, että joku koulun henkilökuntaan

kuuluva olisi syyllistynyt sellaiseen virheeseen tai laiminlyöntiin, johon kaupungin korvausvelvollisuus voisi perustua.

Peruskouluissa ei säädetä kunnan korvausvelvollisuudesta oppilaille koulussa sattuneeseen vahinkoon perustuen lukuunottamatta ns. koulutapaturmaa. Koulupäivän aikana on mahdotonta järjestää sellaista valvontaa, että oppilaiden omaisuuteen kohdistuvat varkaudet / ilkivalta voitaisiin estää. Kaupungilla ei ole sellaista vastuuta koulun tiloissa olevasta oppilaiden omaisuudesta, josta seuraisi velvollisuus korvata koulupäivän aikana tapahtuneista varkauksista aiheutuneet vahingot.

Esitän, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 17.6.2019 § 10

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 48 / 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi